

สรุปผลการประชุมร่วมกันของรัฐสภา
ครั้งที่ ๕ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ)
วันพฤหัสบดีที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๕๕

โดย ญัฐทิพย์ กบิลคาม
สถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์รัฐสภา

เริ่มประชุม เวลา ๐๙.๔๐ น.

นายสมศักดิ์ เกียรติสุรนนท์ ประธานรัฐสภา เปิดประชุมและได้ดำเนินการประชุมต่อจากวานนี้ซึ่งที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแก้ไขเพิ่มเติม ถึงมาตราที่ ๒๙๑/๑ ซึ่งบัญญัติว่าให้มีสภาร่างรัฐธรรมนูญทำหน้าที่จัดทำร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ตามหมวดนี้ (หมวด ๑๖) ประกอบด้วยสมาชิกดังต่อไปนี้ (๑) สมาชิกซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน จังหวัดละหนึ่งคน (๒) สมาชิกซึ่งมาจากการคัดเลือกโดยที่ประชุมของรัฐสภา จำนวนยี่สิบสองคน ดังต่อไปนี้ (ก) ผู้เชี่ยวชาญกฎหมายมหาชน จำนวนหกคน (ข) ผู้เชี่ยวชาญสาขาวิชารัฐศาสตร์หรือรัฐประศาสนศาสตร์ จำนวนหกคน (ค) ผู้มีประสบการณ์ด้านการเมือง การบริหารราชการแผ่นดิน เศรษฐกิจ สังคม กฎหมายหรือการร่างรัฐธรรมนูญตามหลักเกณฑ์ที่ประธานรัฐสภาประกาศกำหนด จำนวนสิบคน ทั้งนี้ในการพิจารณามาตราดังกล่าว มีสมาชิกขอสงวนคำแปรญัตติและกรรมาธิการขอสงวนความเห็นเป็นจำนวนมากกว่า ๑๐๐ คน โดยส่วนใหญ่เสนอเปลี่ยนแปลงจำนวน ส.ส.ร. ซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน เพิ่มจาก ๗๗ คน เป็น ๑๒๕ - ๒๐๐ คน แต่เห็นด้วยด้านการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน โดยสมาชิกให้เหตุผลว่าการกำหนด จำนวน ส.ส.ร. ที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนจังหวัดละ ๑ คน รวม ๗๗ คนนั้น เป็นหลักเกณฑ์ที่ไม่เหมาะสมเนื่องจากประชากรแต่ละจังหวัดมีจำนวนไม่เท่ากัน ทำให้สิทธิของประชาชนแต่ละจังหวัดไม่เท่าเทียมกัน รวมทั้งจะทำให้มีตัวแทนการร่างรัฐธรรมนูญที่ไม่ครอบคลุมในแต่ละสาขาอาชีพ อย่างไรก็ตามเหตุผลที่ผู้ขอสงวนคำแปรญัตติกังวลอีกเรื่องหนึ่ง คือความเป็นอิสระของ ส.ส.ร. โดยสมาชิกผู้ขอสงวนคำแปรญัตติเกรงว่าจะถูกครอบงำจากนักการเมืองและผู้มีอิทธิพลซึ่งนำการร่างรัฐธรรมนูญเพื่อเอื้อประโยชน์ต่อนักการเมืองและผู้มีอิทธิพล ไม่ใช่เพื่อประเทศชาติและประชาชนอย่างแท้จริง ทั้งนี้ในการอภิปรายคำแปรญัตติดังกล่าว สมาชิกผู้อภิปรายหลายท่านเรียกร้องให้ที่ประชุมและกรรมาธิการเสียงข้างมากเห็นความสำคัญของเสียงข้างน้อยด้วย อย่างไรก็ตาม กรรมาธิการเสียงข้างมากได้ตอบชี้แจงเป็นระยะ เช่น นายพิรพันธุ์ พาลุสุข กรรมาธิการได้ลุกขึ้นตอบชี้แจงต่อที่ประชุมเกี่ยวกับที่มาและจำนวนสมาชิกร่างรัฐธรรมนูญในมาตรา ๒๙๑/๑ ซึ่งมีความแตกต่างกันโดยแนวทางของผู้สงวนคำแปรญัตติใช้หลักคิดโดยเทียบเคียงจำนวนประชากรกับจำนวน ส.ส.ร. ส่วนกรรมาธิการใช้หลักการปกครองโดยใช้จังหวัดแต่ละจังหวัดเป็นเขตปกครองและคำนึงถึงหน้าที่ของ ส.ส.ร. ซึ่งมีหน้าที่ร่างรัฐธรรมนูญเท่านั้น รวมถึงชี้แจงเหตุผลที่บัญญัติให้สภาร่างรัฐธรรมนูญต้องประกอบด้วยสมาชิกที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนและสมาชิกผู้เชี่ยวชาญที่มาจากคัดเลือกของรัฐสภาซึ่งมีหลายประเทศที่ใช้แนวทางนี้และประสบความสำเร็จ ต่อจากนั้นสมาชิกผู้ขอสงวนคำแปรญัตติได้อภิปรายมาตรา ๒๙๑/๑ ต่ออีกหลายท่าน จากนั้นที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาได้ลงมติ มาตรา ๒๙๑/๑ โดยเสียงส่วนใหญ่เห็นด้วยกับร่างของกรรมาธิการ คือให้มีสภาร่างรัฐธรรมนูญทำหน้าที่จัดทำร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่โดย ส.ส.ร. มี ๒ ประเภท คือ ส.ส.ร. ที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนจังหวัดละ ๑ คน รวม ๗๗ คน และ ส.ส.ร. ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญซึ่งมาจากการคัดเลือกโดยที่ประชุมของรัฐสภา จำนวน ๒๒ คน

ต่อมาที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาได้พิจารณา มาตรา ๒๙๑/๒ ซึ่งบัญญัติเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน โดยต้องมีคุณสมบัติดังนี้ คือ มีสัญชาติไทยโดยกำเนิด มีอายุไม่ต่ำกว่า ๓๕ ปี บริบูรณ์ ในวันเลือกตั้ง และมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในจังหวัดที่สมัครรับเลือกตั้งมาแล้วเป็นเวลาติดต่อกัน ไม่น้อยกว่า ๕ ปี นับถึงวันสมัครรับเลือกตั้งหรือบุคคลซึ่งเกิดในจังหวัดที่สมัครรับเลือกตั้งหรือเคยศึกษาในสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในจังหวัดที่สมัครรับเลือกตั้งเป็นเวลาติดต่อกัน ไม่น้อยกว่า ๕ ปีการศึกษา หรือเคยรับราชการหรือเคยมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในจังหวัดที่สมัครรับเลือกตั้งเป็นเวลาติดต่อกัน ไม่น้อยกว่า ๕ ปี การพิจารณามาตรา ๒๙๑/๒ นี้มีสมาชิกขอสงวนคำแปรญัตติพอสมควร ทั้งนี้ประธานได้ดำเนินการประชุมถึงเวลา ๐๐.๔๕ น. จึงได้สั่งพักการประชุมและจะได้ดำเนินการประชุมต่อในวันรุ่งขึ้น